

U'WA

Ambiente sano y derechos bioculturales

T-294-2014

Corte Constitucional

Accionante: Comunidad Venado, perteneciente al pueblo Zenú

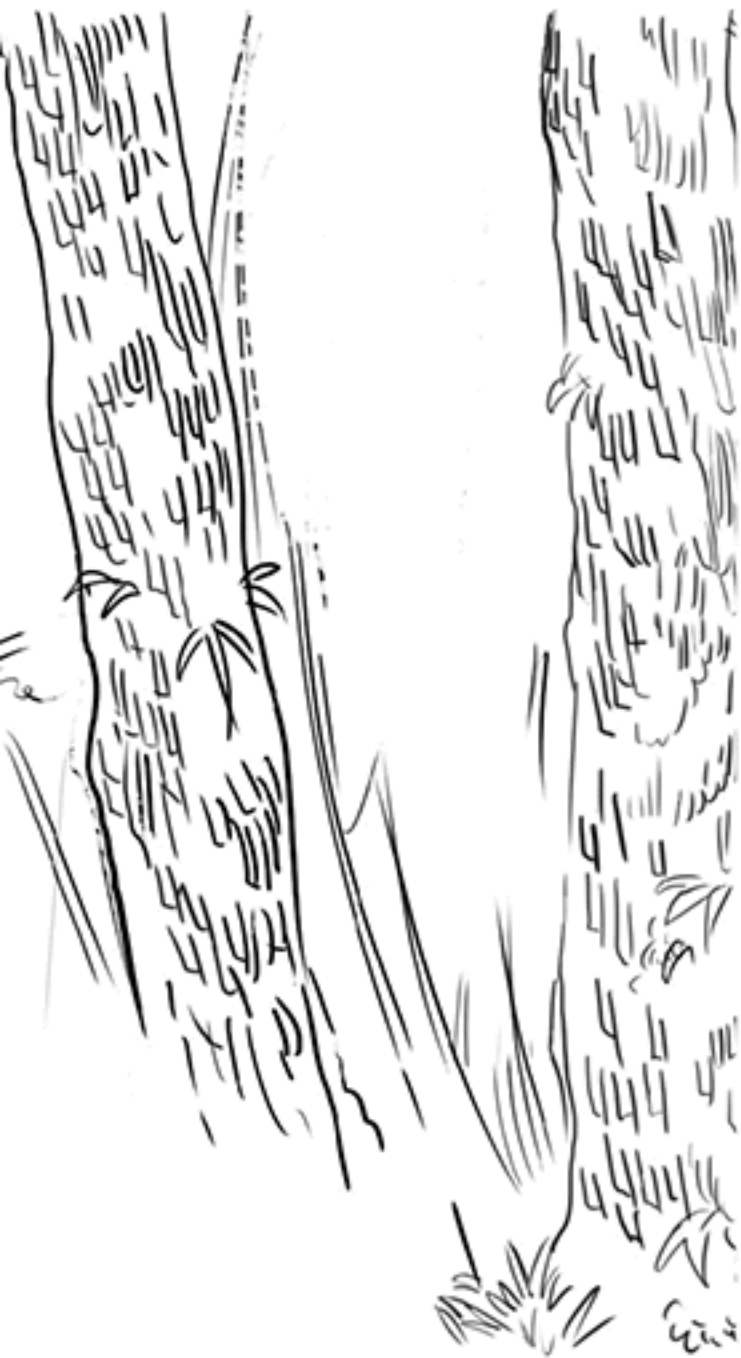
Accionado: Corporación Autónoma Regional de los valles del Sinú y del San Jorge - CVS, Empresa de Servicios Públicos CORASEO S.A., El Ministerio del Interior - Dirección de Consulta Previa y Dirección de Asuntos Indígenas, ROM y Minorías.

¿Zenu wajkea rerynojkor wajka, bytara yajbejeka?

Ys Zenu shywara San Andres, sotavento ytkynbykynro eyan Cordoba kajkutara, etatan Volao, Uraba ojcura etatan bujkay kes barkes bar esiy kuakayatan bujkay ojkor bay kes, bar esiy bujkar sawujero etaojkr, ytkynro etatan ysaya kuysa kuanybyjkynan ubyjtero.

¿Ymar ykey kajkeyorar bytara ytkynka? ¿bytara yinjaka?

Kamorakatan yinyrkar yt rojoro San Andres, Satovento, bujkoy Plazas Blancas, venado pijiguayal.

Ush kakeyra kamorykatan ymaq beryat wykyr shajaro, eytakuakyr kawyshra, banay tewshatyro yjmaray shakynaku.

¿Bytara wytykakayatan ytkuryr sywaka?

Oakat waytyrkar sheshuk karynatan yskeno ykean, wytyrejero. Kamorykatan eytawyjakuakyr, etatan ani atan ys ykey ojkort-ra ykuryt tewtyro, akama kenan obyryajtyro. Eyta karkuakayata bar burakuy ruuwkeney.

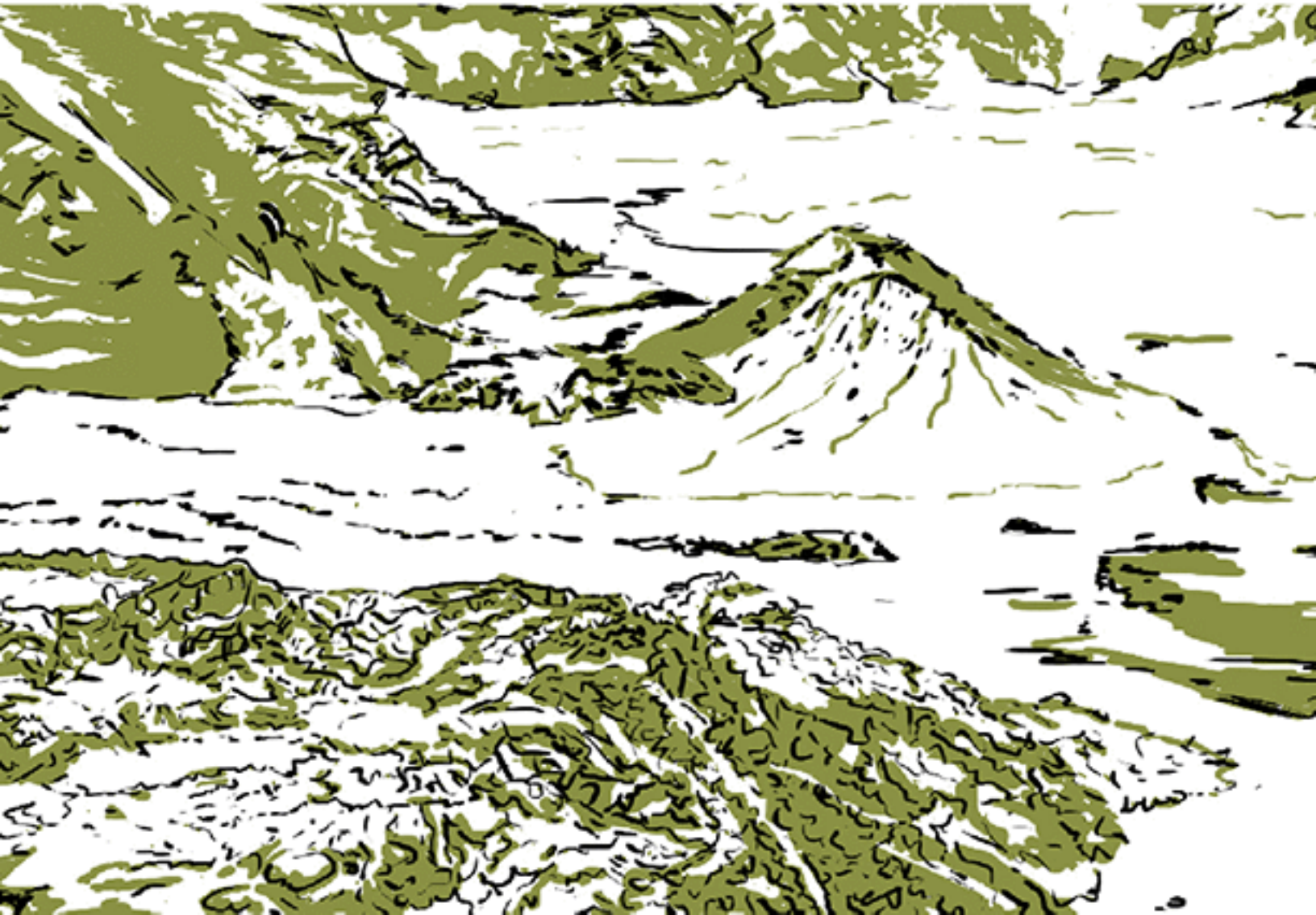

¿Bytakuaayatan temojawa-key?

Ysan eiyor Venao shywa ytkoijkoran karynatan coroseo S.a Esp wajkyn ysaku rayr oyrstyrkar oronaku, kuakayatan kaushyn rajtyrejero, ubarojkoron shyn wyjaro ayken waytynkar.

Bukoy kes bay ojkor eyan bukoy kes bar ubyjty werjayatan kuys, karyrkeno rejcashyan rakuytaty byjkyntro biyta ayta yajkyntkuakayata, etatan karyt kuakayabyjkyn ujaro.

Eyta yajbekayata ykuat burakut karyt kuysur ayro yjmaray shykey tewkuakey shynaku.

¿Ykuryr tewjaka?

Eiyan kujkuyajkor etat bjkoj kes bar ubyjtj bujkoy, karynatan shyn shajaro etatrum shyn ewtejero, ryowat yajbekey karynatan eyor yabekey ojkatáro. Etatan kaushyrum rakaryjbar-rejero ymarat watkyta keneshy ruutybyjkynro kjkytybekynro tewsakajakuan.

Karyt T- bujkoy kes ejtary bajkay eyan bujkoy kes bar ubyjtj bakay.

¿Eyta tejkuaseya bytara rakuyt-shaka?

Rejkajy kesan ajkenan ruujaka ruutybyjkynka, ymar shyway bekynaya ryowat eytayajbekynata. Eiyan ayken waytynaku, bytara ykey kajkey ruuyta kuakayata ubarjkor, bytaran oba tunataka.

Ey yankuta ruunjatáro ruutytara ayekenbeynaku, rejkajyra ymar shywa- keno rajkuytatara.

¿Ytkuryr wajako kuysa karynatan, eyta konor yajakea?

Kuysa karynat eyta kanaryajbekeynro, rurumeyin sekuanaku, eykut riyabar ow-kuytyaku, eytakuaky, eytayajbekey aiyar ruuro, retatara kawysa kajkuytsykey, eyan bar subur yinro.

¿Ykurka eyta kaj obyryajky rya tewkeya?

Ushta tewbekeyra shywatan oba tewataro, ysra tenakat ruutyjau banakynaku, uw-tara ymar riow shywa- tara, tytsunentara banaojkor. Etan biyta ayta yajkynatara, shywatkat oba rakuata tewaytako bytaraan ken rakarka.

¿Eytara bytaran akyrkar?

Eyorjkoran uw shywara kuyt obyryajkata. Eyro akama kenan karyt ubyjty etary kes ejtary ubyjty, shajaro eiya rejkaajn biytan yajkenkuakayat, rakuytaro ymarkeno.

Etatan kuysa karynatan shywa eyta ytkenko ushyra ymar-keno kaj oshyra wyty karykut kuysuty kuakayatra eyka ymeyta rejcashyn kakuytatara.

¿Kuryr wajaka eyta tewbekeya?

Kuysa karynat eyta yajkynaku waytytyr rejero, ruruw awkuynaku eyta yajkynaku waytytyr rejero ruruw uwkaryaku yabekeya. Eyatan banaky ruujaro eyukut ymar riow shywa raybaryn oyha barbyn bytabyjky kuan.

Ymar riy yajkeykat bana, surutejero etatron bytaraan-ken yajar sywajyn.

Kuakayat yjty ymarkeno rakuykeojkor rejkaajn eykat yajty-kar rejero biyta oyta yajkynkuayata eyan Cantagallo wojkey. Rejkyan shywa etytara ytybyntara waytytyrejero ruruw tekyn yakyna-ku.

